

Epoca de Aur

REVISTĂ DE FAPT · SPE-
RANTĂ · SI · CONVINERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Duminică 2 Sept. 1923.
Volumul II. * Numărul 17

Apare tot a doua Duminică
în Cluj, Strada Nicolae
Filipescu nrul 10 * * * *

Abonamente: pe un an 75 lei. pe
jum. an 40 lei. Exemplarul 3 lei.
In America pe an \$ 1,00. Ex. 5 cents

*****

Vol. II.   Duminică, 2 Sept. 1923.   No. 17.

CONȚINUTUL „EPOCEI de AUR”

POLITICE ȘI SOCIALE

Ne trebuie oameni de omenie 251

CULTURĂ ȘI EDUCAȚIONALE

Despre adevăr 252

Urme străvechi de limba românească 260

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

Istoricul invențiilor, Săpunul, Morile de ferestrău, Clopotele 253

Sticla de fereastră și hârtia timbrată, etc. 254

Focul grecesc, Compasul, Mărimea pământului 255

Desgroparea orașului Pompei 256

SANITARE ȘI MEDICALE

Vărsatul, Pojarul, Scarlatina 256

Anghina difterică și Influenza 257

Boli de ochi, inflamație, etc. 257

OGLINDA LUMII

Câtă sare este în mare 264

Cele zece porunci ale lui Jefferson 264

Flota de rachiu 264

Cea mai bună soție din punct de vedere al... buclăriei 264

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Zugrăviri despre Impărăție 258

Asemenea unui grăunte de muștar 258

„Comoară ascunsă în câmp” 258

„Mărgăritarul de mult preț” 259

„Năvodul aruncat în mare” 259

Neglijarea Bibliiei 261

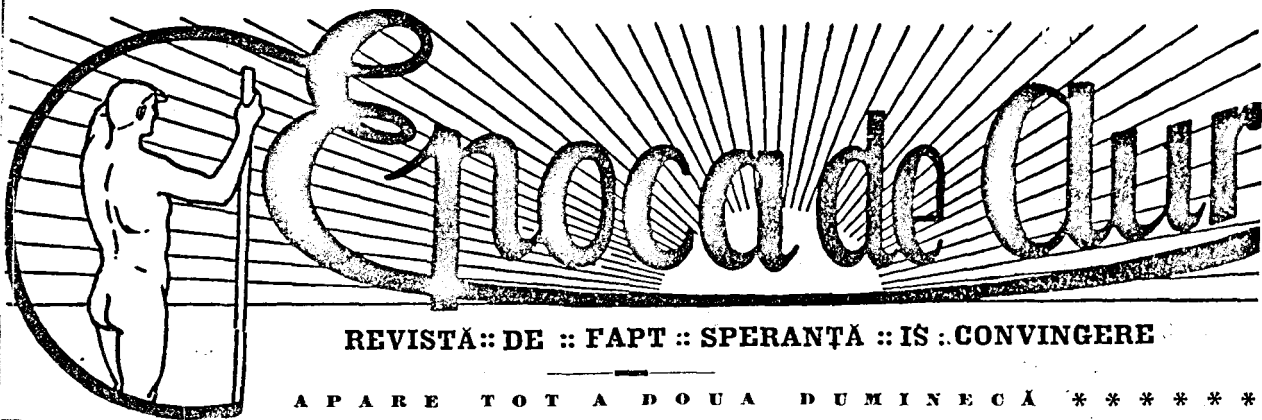
*****

Apare tot a doua Duminică în Cluj,
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-46.

Redactor . . . . . J. B. Sima

Abonamente: pe un an . . . . . 75 lei,
pe jumătate de an . . . . . 40 lei.
Numeri singuratici 3 lei exemplarul.
In America: pe un an . . . . . 1 dolar.
Numeri singuratici 5 cents exemplarul.

Toate scrisorile și abonamentele să se
facă pe adresa . . . . . „Epoca de Aur”
Strada N. Filipescu 10. . . . . Cluj

Epoca de Aur

REVISTĂ:: DE :: FAPT :: SPERANȚĂ :: IS :: CONVINGERE

A P A R E T O T A D O U A D U M I N E C Ă * * * * *

Vol. II.

Duminică 2 Septembrie 1923.

No. 17.

NE TREBUE OAMENI DE OMENIE

N'AVEM decât să răsfoim ziarele și vom rămâne uimiți de mulțimea fraudelor, a accidentelor de tren, a depozitelor arse etc. căutând deslegarea acestor fapte.

Deslegarea problemei nu e grea: n'avem oameni. Da, oameni ne trebuie. Oameni de omenie, cu inimă, e tot ce ne trebuie, oameni cu simțul datoriei și a responsabilității sarcinei pe cari și-au luat-o. Trecutul ne învață și ziua de azi ne cere.

Războiul, peste așteptările multora nu ne-a dat mult bine, nu ne-a realizat toate așteptările noastre, ei tocmai contrar a deșteptat și-a mărit ambiția unor oameni, a dat frâu liber unor patimi cari până acuma au stat ascunse și cari de mulți erau necunoscute; a stins și cea din urmă scânteie de dreptate, de cinste și de bunătate din inimile multora.

E trist, dar e adevărat.

Furtuna războiului a fost prea puternică, ne-a sguduit prea adânc, dar n'a fost folositoare cu toate că ne-a arătat toate lipsurile și defectele noastre. A fost însă prea crudă, căci a ridicat la suprafață pe niște oameni, pe cari noi eram obicinuiți a nu-i lua în seamă, a-le ignora existența, căci ei nu puteau rezista unei critici bazate pe cercetarea capacității. Dar azi când acest lucru nu se poate face de cât cu mare greutate, oamenii aceștia s'au transformat în vânători de situații și așa tendința de parvenire a lor se manifestă în toată golăciunea ei. Lipsiți de o cultură suficientă, mărginiți deci în cunoștințele lor, neputând să facă față situațiilor dificile, ba nici chiar celor ușoare, ei stânjenesc mersul normal al întregului mecanism al Statului.

În adevăr acum când străduințele tuturor oamenilor politici se îndreaptă spre o reîntoarcere la normal a întregii vieți publice; ei, acești *obscuri* sunt piedeca cea mai mare, de cari toți se isbesc. Favoritismul și nepotismul domnește pretutindeni în loc ca selecția acelor, cari se nizuiesc a ajunge la o situație să se facă în urma mulțimei de rudenii la „Ierusalim“.

Din acest motiv pretutindeni se ivesc o mulțime de nechemati, în posturi pline de răspundere fără să aibă optitudinile necesare unor buni slujbași. Să ne oprim puțin asupra acestui fapt și să căutăm în această direcție, înțelegerea stărilor de acum.

Unui funcționar i se cere trei lucruri, o condiție indispensabilă a lor: să aibă simțul datoriei, a responsabilității situației lor și mai ales să fie specializat în ramura de activitate a sa.

Conștiința datoriei e necesară, căci ea e cea care dă puterea de muncă și o stimulează, ea îți arată că ai o misiune de interes public, pe care împlinirea datoriei de slujbaș, înaintea tuturor celorlalte interese, mai ales când ocupi o poziție de o mare însemnătate. Cel mai mic lucru care cade însă sub atribuțiunile slujbașului, trebuie să-l îndeplinească, „căci dacă uneori nu va împiedeca nimica“ faptul acesta, lipsa lui se va arăta cu o mai mare vigoare, și cu consecințe mai mari, dăunând astfel interesul public.

Al doilea element e simțul responsabilității. Acesta îl completează pe cel dintâi, deși în un mod parțial. În adevăr omul își îndeplinește obligațiunile luate, știind că în caz contrar va fi făcut responsabil suferind și sancțiunile prevăzute. Dar și aplicarea acestora trebuie să se facă în un mod just, căci numai astfel nu se vor mai ivi cazuri de nesupunere și de revoltă și se va stabili respectul față de cuvântul justiției. Pedepsa să fie făcută deci, paralel cu gravitatea faptului; nu pentru abaterea dela datorie sau abuzul unui slujbaș inferior să se deo sancțiune prea grea, în timp ce slujbașii superiori să fie scutiți de sancțiuni.

Ultimul element e cel al specializării sau al competenței. Nimic mai penibil decât să vezi pe un om, ne inițiat în tainele rolului în care e pus, pozând însă cu orice preț pe „somitatea“ ilustră și a tot competentă. Aceasta e o situație aproape insuportabilă, care numai poate dura, trebuind să fie stărpită din rădăcini în însuș interesul Statului.

Dar o altă cauză care contribuie la menținerea

stării aceste anormale e și faptul proastei retribuiții a funcționarilor. Atâta timp cât aceștia nu vor primi o răsplată echitabilă, conform muncii depusă, neglijențele vor dăinui încă mult timp.

Rezumând constatările noastre, putem spune că pentru normalizarea vieții avem nevoie în fruntea noastră numai de oameni întregi, dotați cu cele de mai sus. Și mai ales ca lumea să boicoteze pe toți intrușii, pe toți parveniții.

E datoria publicului să interviev, să-și spună cuvântul și să nu mai stea nepăsător și să nu întârzie să înlăture pe aceia, cari se fac vinovați de cea mai odioasă crimă: cea de stăvilire a propășirii Statului.

Ori încotro ne-am întoarce, în adunări, oficii etc. găsim pe acești indivizi purtându-și insolența plină de ridicol. Ei stau alături cu noi, ne înveninează raporturile, dar pentru aceia își mențin locul, de multe ori în fruntea instituțiilor noastre. Toleranța aceasta a publicului e neexplicabilă.

În fața acestor rele trebuie să luăm cele mai radicale măsuri. Trebuie îngădite toate locurile unde aceștia caută un culcuș la adăpostul căruia să-și facă treburile lor.

Trebuie izolați arătându-le tot disprețul nostru.

DESPRE... ADEVĂR de General Anastasiu

NU ȘTIU ce noțiune are fiecare om despre adevăr, căci trebuie recunoscut, că nu toți au aceeași noțiune, ba sunt unii, că-l socot ca ceva de rușine, rușinos și prefer al ținea sau vedea ascuns, cum face omul cu cea ce este de rușine.

În Larousse găsim că „vrai“ vine de la latinescul *verus* și înseamnă, *conform cu adevărul*, care spune adevărul sincer; *contrar* adevărului, este *falsul*; iar „*mensonge*“ înseamnă *contrariul* adevărului; „*mensonge*“ minciuna are de *contrar* *francheța*, *adevăratul*.

Cea întâi lipsă de respect către adevăr, este *supărarea*; de aci e și zicerea, *adevărul supără*. Să vedem, de unde vine supărarea, ca să înțelegem apoi de ce să cere, *trebuie*, să ascundem adevărul. Omul, are obișnuit două feluri de credințe în trântul: una despre *el* și alta despre *alții*. Una diferă de alta, prin aceea că, atunci când e vorba de dânsul, omului i se par defectele în proporții mici, iar calitățile în proporții mari, tocmai invers în cazul credinței despre altul. Or, această încredere a noastră, personală, despre noi, vom, tindem, s'o impunem și altora și de teama ce avem că nu reușim, ne supărăm ori de câte ori vine altul, care transformă proporțiile în care vedem noi faptele noastre, în detrimentul credinței despre noi și de aceea e și logic să ne supărăm de adevărul, care vine să schimbe părerea, credința, celorlalți în noi, credință, pe care, îngăduitori cu noi, nu vrem nici în ruptul

Vremurile prin care trecem ne cer cu tărie în înseși interesul moralității publice ca să curățim putregaiul din mijlocul nostru. Lipsind astfel elementul care crează atmosfera în care trăim, întărirea și însănătoșirea noastră va urma în un mod rapid,

Nu muncii atât, dar sunt o mulțime de oameni cinstiți a căror talente întrebuințate în serviciul publicului ar duce la o adevărată asanare morală, stau deoparte și așteaptă venirea unor vremi în cari să domnească sufletul dornic de propășirea omenirii. Zic, domnia sufletului, căci numai atunci când intereselor materiale le va lua întâietatea, interesele spirituale, omenirea va propăși. Astfel elementul esențial, care ar trebui să reguleze activitatea între oameni, între societăți și societăți, între state și state ar câștiga enorm. Căci numai atunci când cei, cari sunt în fruntea unei țări sunt conduși de sentimente mai umane, visul utopie al omenirii: pacea, se va putea realiza și atunci însăși o națiune cu toate caracteristicile ei se va putea desvolta în largul ei, înlesnind poporului să aducă contribuțiile sale în serviciul omenirii.

Încă odată deci vom repeta: mai multă selecție a oamenilor, iar judecarea lor să se facă nu după afinități sentimentale ci după capacitatea lor de voință și de muncă.

capului decât s'o socotim totdeauna eminentă. Aceasta nu ne împiedecă, în același timp și în aceeași măsură, să fim foarte bănuitori către alții, căci de multe ori lucrurile curate, nu vom să le credem ca astfel și după ce ne chinuim destul timp gândul, sfârșim a ne mulțumi să zicem, da îi bun, dar sigur că-i falsificat, dacă nu suntem mai categorici, declarând-o scurt: aceasta nu-i adevărat, nu poate fi adevărat.

Eu cred, că trei sferturi din nenorocirile ce cad pe capul lumii, se datoresc faptului acesta dăunător moralei, de a se ascunde adevărul; de aici o mulțime de rele, între care cel mai mare rău, că s'a stabilit o mentalitate, de asemenea neprielnică moralei, că chiar când să spună adevărul, să ia aceasta ca o bârfire, cea ce aduce zăpăceală în judecata omenirii; totdeauna victimă neputinței de a judeca unde este adevărul și unde minciuna, ca să știe, dacă are de a face cu o bârfire sau cu un adevăr spus ca să descurajeze nedreptatea.

A nu spune adevărul, din cauză că supără, e tot una cu a nu denunța pe hoți, pe criminali, căci și acestora mărturisirea adevărului, le cauzează rău, și ei să supără și de câteori nu s'au răzbunat ei, contra denunțătorilor. Și totuși *răul* trebuie spus, chiar numai din sentimentul moral al îndreptărei, căci omul are numai menirea binelui și de multe ori el poate greși, numai din cauză că nu a știut când a făcut rău

altui. Mărturisirea, spunerea, adevărului are două mari foloase, unul a îndreptării lucrurilor și altul a pazei de greșeli pentru alții.

S'a ajuns la concepția că, ascunderea adevărului, nu vatămă omenirii și mărturisirea lui este un rău, un sacrilegiu. Aceasta-i mentalitatea și în slujba formării ei, se pun oameni de seamă, pontifici ori vestale, care vor ținerea curată a altarului conștiinței tuturor, prin grămădirea răutăților acolo și acoperirea lor. Cu un cuvânt, omului nu-i atât de rușine de ce a făcut, cât de ce va spune ceilalți de fapta lui, din aceasta rezultă un mare bine pentru morală, căci are prilej a se afirma ca un colectiv răului. Dacă acel ce greșește nu ar avea teama desaprobarii semenilor săi, cari știu deosebi ce e rău, de ce e bine și care practică binele, conștiința sa nu ar mai avea unde să ascundă toate relele grămădite întrânsa și ar plesni. Dar când e vorba de instituții, de întocmiri, care nu-s a mele, dar a tuturor, care nu merg numai cu banul meu, cu munca mea, dar cu banul și munca tuturor, starea lor ne privește pe toți și între acești toți, nu joacă nici un rol numărul celor cu conștiință, de a celor fără, destul unul să se găsească între ei care se aibă conștiința răului și să reacționeze în bine.

Dar tăgăda adevărului, este și o scădere a demnității, căci stăm totdeauna sub imperiul unei convențiuni ce am făcut cu toți, de a spune negrului, *negru*, celui alb, *alb*; celui rău, *rău*, celui bine, *bine*. Altfel răsturnăm o stare la înfăptuirea căreia, a lucrat toată omenirea. E drept, că sunt oameni, cari păstrează *curajul* ascunderei adevărului, până în clipa morții, în fața căreia îl pierd și mărturisesc deschis acest adevăr. La creștini, confesiunea, spovedania, era o ocaziune de tot solemnă în slujba adevărului,

de a mărturisii greșelele; de aci tendința omului, poate de a ascunde tuturor adevărul, spre a-l spune la ocazie sacră, numai Preotului, totdeauna legat de profesiunea sa de a-l închide în sine și a tăcea.

Stricăciunea ce se face individului, spunându-i-se *rău*, dar *adevărat*, de fapta lui, prinde bine colectivității, căreia de drept aparținem. Sunt așezări sociale, care se dărâmă din cauza ascunderei adevărului în mersul lor, și câtă lume nu suferă, de pe urma acestei dărâmări și care, de se lua la timp măsuri a repara crepările, duceau pe mai departe meniri, din care omenirea folosește.

Să spui că sunt șefi, directori, inspectori de instituții, care beau cu subalternii lor, până ce rangul și demnitatea lor să tăvălește pe sub masă; că cutare conduce o bancă sau o divizie la luptă, așa de prost că dă faliment, ori o dă de mal, spui un adevăr ce supără și care totuși trebuie spus; este aceasta un *serviciu* făcut omeriei, sau un *rău* făcut individului, fie el ori cine ar fi? Să nu spunem adevărul, bolnavului, noi credem că facem un bine; dar să-l tăgăduim celor sănătoși, e o imoralitate fără seamăn. Adevărul supără totuși el trebuie spus... e pur și mouve!

De adevăr atârnă și dreptatea și cei care preconizează ascunderea adevărului, să vede că nu au în nume de rău, nici dreptatea. De cât, începând cu Christ, lupta pentru adevăr a devenit o datorie creștinească în omenire, dela care nu se pot abate cei cu conștiință ori cât de mare ar fi supărarea celor care și agonisese slava din credința ce au ei însăși despre dânșii.

Sunt mulți vii deja morți și i moartă pentru lume până și amintirea existenței lor!

Adevărul supără, dar trebuie să trăească.

C R O N I C A Ș T I I N Ţ I F I C Ă

Săpunul

UNA din primele invențiuni ale timpului creștinesc este săpunul. După *Pliniu* și *Galen*, Romanii aduceau din învecinatele provincii germane supuse, săpun de păr, ca produs foarte bun. Romanii nu-l știau prepara, deoarece Germanii îl țineau ca invențiune secretă a lor. Acel săpun, după cum afirmau sus amintiții scriitori, ar fi fost preparat din cenușe de fag și seu de capră; săpunul Germanilor era preferat celui pe care îl făceau Gallii învecinați, fiindcă aceștia îl amestecau cu var. Aflarea săpunului se poate pune deci în primul secol creștinesc.

Morile de ferestru

INVENȚIUNEA acestor mori nu se știe precis când cade. Este însă sigur, că în secolul al IV-lea d. Cristos existau la *Roer* și *Mosel*, în Neterlanda, mori, unde se tăiau cu ferestru

nu numai trunchiuri de lemn, ci și pietrii. După ce însă arta de a tăia marmora cu ferestru era cunoscută Grecilor, se pare că invenția morilor din chestiune a fost descoperită în cele mai vechi timpuri, și că morile se foloseau la început și erau întocmite mai mult pentru tăiatul pietrilor, decât al lemnelor. Mai târziu și anume începând cu al XIV-lea secol, morile de ferestru au început a se înmulți și a lua un avânt mai mare.

Clopotele

SCOPUL clopotelor în biserica creștină este de a conchema pe credincioși, cari la început erau conchemați prin alergători, iar mai târziu prin bătae de blane sau de toacă. Cel dintâi, care a introdus clopotele în biserica din Nola ar fi fost episcopul Aniciu Paulin, născut în Franța (Bordou). Întâi li-s'a dat numele de *campana* (pentru adevăratele clopote de turn) și de

Nola (pentru clopotele mai mici din mănăstiri). În secolul al VI-lea clopotele se foloseau prin mănăstiri și chiar prin comune. La 550 s'au introdus în întreaga Franța. La început se foloseau numai Dumnezeu și în sărbători mari pentru vestirea serviciului dumnezeesc public, iar în anul 604 papa Sebastian dase ordin, ca fiecare oră a zilei să se facă cunoscută prin trasul clopotelor. Fiindcă pe atunci în biserică erau șapte ore deosebite pentru rugăciune, clopotele bisericilor suplineau ceasornicile, cari lipseau pe acele timpuri, și trasul lor servia mai mult pentru însemnarea timpului zilei.

Șelele de călărit (chingile)

ÎN VECHIME nu erau cunoscute. În forma lor de azi, șelele de călărit s'au introdus pe la mijlocul secolului al IV-lea. Date pozitive despre folosința lor aflăm într'un ordin dat de către împăratul Teodosiu din anul 386 d. Cristos. Șelele de atunci erau mari și de o greutate enormă. Aveau spătar și întru toate forma scaunelor. Întrebuințarea lor de mai multe popoare s'a făcut prin secolele VII și VIII.

Scările la șeaua de călărit

ACESTEA încă datează din secolul al VI-lea. Mai demult după cum și azi se poate vedea pe alocurea, în Anglia, erau puse pe la anumite locuri pietrii mari pentru înlesnirea călăreților de a se urca pe cai, sau călăreții se foloseau de scaune portative. Călăreții militari aveau la lemnul lancei un cârlig pe care puneau piciorul când se suiau călare. Mai târziu s'au introdus în acest scop la lancei curele, în care și puneau piciorul la suirea pe cal. Abia în cartea scrisă în secolul al VI-lea de împăratul grec Maurițiu despre arta militară, se amintește și de două scări (scalae) de fier la cai pentru ușurarea încălecării și descălecării.

Fabricația berei

BEREA adevărată s'a fabricat prin a doua jumătate a secolului al IV-lea, adică în al doilea period al dezvoltării culturii germane, după marea emigrare a popoarelor. Încercările premergătoare pentru fabricarea ei au dat greș și pe lângă toate eforturile diferitelor popoare, adevărata bere numai cu acest secol s'a putut fabrica.

Jocul de șah

ȘAHUL s'a inventat la începutul secolului al V-lea și se datorește unui branim indian cu numele de *Eben Dakar*, care avea ca scop principal delectarea tânărului rege *Behram*, care sta sub tutoratul direct al acestui învățat indian. Pe la mijlocul secolului al VI-lea trecu acest joc la Persiani și se lăți în acel timp în China și în Arabia. Dela Arabi îl învățaseră europenii.

Penițele de scris (condeele)

ÎN SECOLUL al V-lea s'au întrebuințat pentru prima oră adevăratele penițe de scris și condee. Regele ostrogotic Teodorie, care nu se putea deprinde nicidecum să-și scrie numele, se servea spre acest scop de o bucată de tinichea șablonată, în care erau tăiate patru litere din numele său. Punea planul pe hârtie și cu condeiul muțat într'uo fel de cerneală (culoare) trăgea liniile prin tăeturile bucăței de tinichea. Întrebuințarea penițelor de scris s'a lățit prin secolele VI și VII.

Morile pe luntre

PRIN secolul al VI-lea, la împrejurarea Romei prin Goți în anul 536, apărură primele mori pe luntre. Fiindcă Goții stricaseră cele 14 apeducte mari și prețioase ale cetății, și prin aceasta nu numai băile publice, ci și morile de apă din Janicul trebuiră să-și înceteze funcționarea; Beliducele roman Belisaru, împins de pericolul foametei, veni la ideea bună de a construi mori pe luntre, pe râul Tiber.

Sticla de fereastră

DUPĂ cum folosim sticla de fereastră și astăzi, aceasta a fost inventată în secolul al VI-lea, deși se lăsa la casă mai de mult locul destinat ferestrelor. În Torcello se mai află și azi o biserică, ale cărei găuri de fereastră se închid prin bucăți mari de marmoră atârănătoare de țitni de fier, când nu este nevoie de lumină. Orientalii vechi, Romanii, Gallii și mai multe popoare ale Europei nordice aveau geamurile cioplite din corn, până ce deveneau transparente. Orientalii se foloseau și de gratii la fereste. În China mult timp ferestrele au fost făcute din hârtie, ori din scoici de stridii (găoci de melci de mare). În întâiul secol creștinesc se folosiră în Italia ferestre cu geamuri din piatră scilpicioasă, în al doilea secol acelea se făceau din corn subțire transparent. În Gallia se folosea pe lângă corn și piele subțiată. În Rusia până în timpul din urmă se mai întrebuințau în loc de geamuri de sticlă pietrii scilpitoare numite oglinda măgarului (Marienglas, GipsSPATH), cari însă sunt foarte practice și în special sunt tari, căci nu se sparg ca sticla în caz de război, la bubuitul tunurilor. În istoria regelui francez Childbert, care viețui pe la începutul secolului al VI-lea, se afirmă direct, că a ornat cu geamuri de sticlă (glaja) o biserică zidită atunci în Paris. Peste tot după cum spune istoria, ferestrele cu geamuri din sticlă se introduseră în bisericile din Franța, și de aici se deduce că sticla este o invențiune franceză.

Hârtia timbrată (stampilată)

CEA dintâi urmă de hârtie timbrată ca dare indirectă datează din anul 537 după demonstrarea francezului Basville. Împăratul Iustinian

publicase în acest an două legi, în cari ordona ca scriitorii la tribunale să serie numai pe atare hârtie, pe care sta la început numele intendantului de finanțe și timpul fabricării hârtiei. Dispoziția aceasta avea mai cu seamă ca scop împiedicarea schimbării și falsificării actelor judecătorești, prin urmare n'avea de motiv speculația financiară. Prin o ordonanță a statelor olandeze din anul 1624 s'a făcut începutul introducerii adevăratului timbru, adică cu scopul de speculație financiară, după cum este el azi.

Focul grecesc

ESTE o invenție a Orientului și apare mai întâi în secolul al VII-lea. Când în anul 668 Arabii impresurau Constantinopolul, arhitectul grec Heliopol, trecu dela califi la greci și duse cu sine o mistura, ale cărei efecte neauzite au spăriat întrâtat pe inamic, încât a luat-o la fugă. Fiindcă împroșca pietri din țevi de metal, se pare că aceea mistura consta din salpetru, rășină, petrol etc. și s'a întrebuițat în războaie până la sfârșitul secolului XIII-lea. Unii încearcă a afla aici întâia urmă a inventării prăvului de pușcă, mai cu seamă că în Orient oamenii s'au ocupat cu mult înainte cu compunerea instrumentelor și Chinezii se zice că ar fi preparat pulberea de pușcă încă în timpuri străvechi.

Compasul

SE CREDE că împăratul Carol Cel Mare la sfârșitul sec. VIII și la începutul sec. IX a făcut cea dintâi împărțire a direcțiunei vânturilor și prin urmare a inventat *rosa de compas*. Cu toate acestea se știa că numele pentru cele patru vânturi principale — ostu, sudu, vestu, nordu — au fost întrebuițate cu mult înainte de Carol. De altfel biograful lui Carol, Eginhard, nu datorește acestuia cele 32 numiri ale direcției vântului, ci numai 12 din acele. Celelalte 20 au fost stabile mai târziu și li-se dete însemnătate practică numai după introducerea acului magnetic.

Mărimea pământului

PĂMÂNTUL acesta care-l călcăm în picioare, din care ne naștem, pe care trăim și'n care ne întorcem, este un corp ceresc în forma unei mingii. Ca să-l pătrunzi, prin mijloc, cu un fier, ar trebui ca acel fier să aibă o lungime de 12742 kilometri, adică acel fier, ținut vertical pe pământ ar trebui să aibă o înălțime de aproape 1600 ori mai mare de cât înălțimea muntelui Everest de peste 8800 metri, care se știe că este cel mai înalt vârf al celui mai mare masiv de munți din lume, al Himalaiei. Deci 1600 de munți cât Everest puși unul peste altul, în formă de etaje, fac cât grosimea pământului: sau 5100 de munți cât Negoiul nostru, care se știe că trece de 2500 metri înălțime.

Ei bine, să presupunem că această minge uriașe, ar fi golă ca orice minge de cauciuc și că așa zisa coajă a ei ar avea grosimea de o sută de metri. Ca s'o umplem cu apă ar trebui să turnăm în ea de opt sute treizeci și patru de ori toată apa oceanelor și a mărilor, care atinge fantastica cifră de o mie trei sute de milioane kilometri cubi, adică de 834 de ori 1300 milioane km. cubi, ceea ce fac 1.083.260 milioane km. cubi, cifră care reprezintă volumul pământului.

Ca s'o umplem cu pământ, aruncând în ea toți munții, toate dealurile, toate orașele neopriind pentru noi de cât atât cât să fim la nivel cu mările din prejur, ar trebui să aruncăm în uriașul ei gol de zece mii opt sute treizeci și două de ori totalitatea celor cinci continente și a tuturor insulelor. Din cele de mai sus se vede că nu avem nici apă nici pământ suficient pentru a umple pieptul planetei noastre.

Dar, știți cât este un kilometru cub? — un miliard de metri cubi. Intr'un metru cub întră zece saci (hectolitri) de grâu; un km. cub ia zece miliarde de saci de grâu, recolta unui an foarte bogat a două sute cincizeci de milioane hectare de grâu. Dacă s'ar cultiva cu grâu tot uscatul, cele 14.500 milioane hectare, adică toate câmpiile, toți munții, toate pădurile toate orașele, toate pustietățile (inclusiv Sahara) și toate drumurile (inclusiv căile ferate) de pe toată suprafața pământului, și dacă am avea un an foarte bogat, care să ne dea patruzeci de saci la hectar, am strânge numai atâta recoltă, cât am umplea cincizeci și opt kilometri cubi! Și câtă lume ar trebui să muncească: un miliard și jumătate de oameni, adică toată populația globului!

Dar, știți câți ani bogați, în condițiile de mai sus, ne ar putea da cantitatea de grâu necesară pentru a umplea golul, despre care am vorbit?... 18.700 (optsprezece mii șapte sute) de milioane de ani... adică cei un miliard și jumătate de oameni (cu femeii și copiii) și fără a mânca un bob, ar trebui să muncească 18.700 milioane de ani ca să facă o grămadă de grâu cât pământul! Totuși trebuie să știți, că acest calcul e făcut numai cu titlu de curiozitate, de oarece în realitate nu s'ar putea aplica pentru că grâul nu este de cât „pământ care crește sub formă de plantă”; și dacă am admite că am arunca acest „pământ-planetă” în golul planetei, ar însemna să ne aruncăm, heil! cu mult înainte de împlinirea termenului de mai sus, numai coaja aceea, pe care ne-o oprisem de o sută de metri grosime, dar și pe noi odată cu ea. Iată dar, că numai cu asemenea calcule ne putem face o idee de mărimea pământului.

Insula Paștilor

O TELEGRAMĂ din Santiago, din Chilli desminte zvonul cum că Insula Paștilor ar fi

dispărut sub valuri în urma unui puternic cutremur de pământ. Câțiva pescari au văzut-o în ultimul timp, tot atât de misterioasă și tot atât de împunătoare deasupra valurilor. Se știe că această insulă, reprezintă ultima rămășiță a unui continent care a fost înaintea actualelor continente, și că e populată de câteva sute de familii, descendente din ultimele rase cari au populat odinioară preistoricul continent.

Enorme statui de piatră, presărate pe toată suprafața miciei insule, sunt singurele mărturii ale înfloritoareii civilizații dispărute în groasnicul cataclism când s'a scufundat acel continent.

Desgroparea orașului Pompei

CU TOATE greutatea războiului, Italia n'a părăsit săpăturile arheologice dela Roma, dela Ostia, și în special pe cele dela Pompei. Rezultatele obținute în acest din urmă oraș, — care se știe că a fost îngropat de Vezuviu, cu locuitori cu tot, pe la începutul erei creștine, — sunt foarte importante și aceasta mulțumită noului procedeu de săpături arheologice. Acest procedeu este foarte simplu și e de mirat cum de nu a mai fost întrebuintat până acum: se ia rând pe rând straturile de pământ ce acoperă orașul, desgropându-se astfel odată toată cetatea. Rezultatele acestui nou sistem sunt, în ceea ce privește casele particulare, de cea mai mare importanță. Se credea că vilele pompeiene ca acelea din Orient, aveau puțină lumină spre stradă. Acelea cari au fost desgropate acum, au din contră, multe ferestre, în grupe de două, trei sau patru — ca ferestrele din evul mediu — și chiar numeroase balcoane.

Nu se mai expediază acum la muzeul din Neapole obiectele dezgropate: sunt lă-sate pe loc. Picturile morale, cari împodobesc vilele, sunt admirabile și bine păstrate. Ici-colo se văd afișe de teatre, cari-și anunțau reprezentațiile, precum și afișe electorale. Corpurile și numeroasele obiecte găsite, sunt acoperite cu cenușă fină amestecată cu mici pietre, pe cari, apa cerului și timpul le-au întărit mult. Corpurile au putrezit, dar acest ciudat beton a rămas și păstrează încă forma perfectă a mortului.

Din săpăturile recente, s'a văzut că edificiile publice erau numeroase în Pompei, ceea ce înseamnă că era o populație destul de mare: se evaluează la aproape 20.000 locuitori. Cele mai multe case erau locuite de o singură familie. Adevărata fațadă a casei nu era cea dela stradă, ci aceea din interiorul curții; camerele cele mai frumoase erau cele din interior, așa cum sunt cele din Spania și din Mexic. Camerele sunt mici, dar numeroase. În casele bogatilor, era câte o cameră pentru fiecare necesitate. În locul unei singure sufragerii, aveau mai multe, de diferite mărimi, și adaptate diferitelor sezoane. Camerele de dormit erau foarte mici și neigienice, neavând nici lumină, nici aer; aveau numai uși și erau fără ferestre. Pompeianul, evident, nu ședea în camera de dormit numai când dormea; restul timpului ședea în curtea numită atrium. Această curte era câteodată închisă, dar mai adesea era deschisă și înconjurată de colonade; aici era o grădină cu fântâni și cu izvoare în miniatură.

Sperăm, că ultimele săpături ne vor da la iveală și casele oamenilor de jos de prin mahalalele îndepărtate, ale căror obiceiuri ne sunt foarte puțin cunoscute.

C R O N I C A M E D I C A L Ă

VĂRSATUL SAU BUBATUL

VĂRSATUL este o boală periculoasă. Cu 2—3 zile înainte de eșirea bubelor, bolnavul are fierbințeală mare, durere de cap, sete mare, lipsă de apetit, vărsături etc. Mai întâiu ies pe față și pe întreg corpul pete mici roșii, în mijlocul cărora se simte un nod puțin tare. Îndată ce vedem atari semne, dăm bolnavului ceaiu de floare de soe (sambucus) sau de rădăcină de pir (gramen), cu câteva picături de rum, care ajută eșirea vărsatului. Eșind petele peste întreg corpul, fierbințeala scade întru câtva, iar bubele cresc și se roșesc. Bășicile se desvoltă cam în ziua a cincina și încep a coace, ceea ce ține două zile. Vărsatul sparge de sine și puroiul face niște coji, cari se despoae într-o săptămână. Bolnavul să mănânce numai lapte și supă. Pentru curățire să ia o lingură de ulei de rețină, în lapte ori supă.

Hainele de pat să nu fie prea călduroase, iar în timpul puroerii să se schimbe des.

POJARUL

POJARUL se ivește cu friguri, catar și bube mici. Încă cu 8—10 zile înainte de efectuare se ivesc semnele morbului și anume: copilul capătă troacnă sau catar, ochii roșesc și lăcrimează, îi lipsește apetitul și se simte slăbit, are fierbințeală; iar limba albește. La 14 zile ies bubițe pe frunte, pe față, pe grumaz, piept și pe întreg corpul. Petele la început sunt roșii deschise, de mărimea boldului bumbuștei, sau a linteii. Când încep a se coace sau a înflori, căldura scade, neliniștea, setea etc. dispar. Petele au apoi o culoare vânăta galbină și pe cum au eșit, așa și pier și nu peste mult se despoae pielea și cade în forma țărățelor. Acest morb ține cam patru săptămâni, când a trecut cel însănătoșat trebuie scaldat. Pentru a încunjura infectarea, trebuie să ne ferim de cei morboși.

SCARLATINA

SCARLATINA se ivește cu fierbințeală mare, friguri, durere de cap, lipsă de apetit, sete

mare, vomare, durere în membrele corpului, ameteală, uneori și cu durere de grumaz. Pelița dinlăuntru a gurei și grumazului e roșietică și cam umflată; iar în ziua dintâi e acoperită cu o albeață. A doua zi ies pe corp o mulțime de pete, mai întâi pe grumaz și apoi peste tot corpul, lățindu-se astfel că se împreună unele cu altele. Coloarea la început e roșietică, apoi mai întunecată și în fine palidă. Petele lățițe peste tot corpul în 2—4 zile înfloresc sau coc și apoi devenind palide, pier. În timpul înfloririi înghite cu greu, limba e uscată și foarte neliniștită. După ce a trecut înflorirea, suferințele sunt mai ușoare și în 2—3 săptămâni se despoaie în bucăți mărunte, ori mai mari. Bolnavul să mănânce în decursul morbului supă de chimen (săcărea) supă de carne și lapte dulce și să bea apă curată, dar nu prea rece, ori limonadă. Bolnavul să stea 6 săptămâni în casă.

ANGHINA DIFTERICĂ

ANGHINA este un morb foarte periculos. Semnele sunt friguri, vomări, durere de cap, durere de grumaz. Indată ce vedem astăzi semne căutăm copilul în grumaz apăsând cu coada lingurii pe limbă și dacă gâtul e inflammat și cu puncte albe, chemăm numai decât medicul și până la sosirea lui, punem în jurul grumazului ștergar muiat în apă rece și stors bine, care îl schimbăm tot la un pătrar de oră. Desvoltarea morbului este repede și încet. Morbul repede poate lua și în trei ore viața unui copil. Bolnavul să mănânce lapte dulce, supă de carne și dacă poate înghiți și mâncări ușoare de mistuit, dar să nu fie acrite. În odaie să fie puține mobile. Cei sănătoși să nu vină în atingere cel puțin timp de o lună după vindecarea celui bolnav.

TUSEA MAGĂREASCĂ

ACEASTĂ boală se lățește mai ales toamna și iarna. Copilul atins de această boală tușește atât de tare, încât se înecă tușind. Această tușe pricinuește dureri în piept, fața copilului roșește, invinește și se umflă, ochii lacrimază. Bolnavul trebuie păzit de receală, umezeală, dându-i mâncare bună și regulat, iar vestmintele călduroase. Pe pieptul său punem o bucată de flanel, muiată în seu, ori în unsoare de porc încălzită bine. Ea ține 4—10 săptămâni.

INFLUENȚA

EA SE începe cu dureri la cap, fiori, fricări, slăbiciune peste tot corpul, supărare, neliniște și catar sau troană. Dacă morbul nu e așa greu, morbosul se însănătoșează și în 24—48 ore, dacă morbul e mai greu, abea în 8 zile. Cel bolnav de influență să stea în odaie caldă, curată și bine aerisată, cel puțin 10—14 zile, căci dacă revine morbul iarăși e cu mult mai pri-medios.

TIFUSUL, SAU LINGOAREA ABDOMINALĂ

SEMNELE acestui morb sunt: copii au catar de stomac, nu au poftă de mâncare, sunt triști, limba li-e acoperită cu albeață, au diaree, durere de cap și friguri, cari cresc în deosebi dimineața și seara. După 3—4 zile, adesea și la 2 zile, ajunge căldura cel mai înalt grad. Morburile mai ușoare țin 8—14 zile, iar cele mai grele 4—9 săptămâni. Copii sugători bolnavi de acest morb, sunt neliniștiți, n'au apetit, capătă scursoare, varsă și pântecile li-e puțin umflăt. Incât e pentru mâncare bolnavul să se țină de sfatul medicului. La toate boalele descrise mai sus să aducem medicul și să urmăm întru toate sfaturile lui.

BOLI DE OCHI: INFLAMAȚIE, SCURGERE DE LACRIMI ȘI PUROI

OCHIUL este un organ al corpului omenească care este foarte gingaș. Expus la oboseli prea mari (cine cetește mult, sau lucrează mult la lampă), la un curent de aer puternic, neașteptat, la lumină orbitoare, se poate produce o inflamație, aprindere de ochi. În cazul acesta e bine să spălăm ochii cu apă caldă, în care turnăm și apă de plumb, sau cu acid boric puțin încălzit.

O boală mai gravă de ochi e aceea, când constatăm o scurgere de puroi și de lacrimi din ochi, precum și roșirea și umflarea mare a pleoapelor. Boala aceasta se numește conjunctivită granuloasă, și e foarte molipsitoare (lipicioasă.) Lucrul acesta se poate vedea la o cazarmă, unde un singur soldat bolnav de conjunctivită poate umplea întreagă cazarma.

La această boală medicul trebuie chemat cât de curând, altfel bolnavul își pierde vederea. Primul ajutor până la sosirea medicului este: lăsăm să curgă peste ochii bolnavi apă rece dintr'un irigator, dar fără încetare, ca puroiul să se scurgă, să părăsească ochii. Să ne ferim a lega cu batista ochi bolnavi, căci boala se agravează și mai mult.

INSOLAȚIE

SE CAPĂTĂ de regulă în zilele călduroase, când arșița soarelui este cumplită. Mai ales lucrătorii de câmp, sau din orașe, zidarii, apoi soldații cari fac marșuri forțate în căldurile cele mari, sunt expuși la insolație. Cel lovit de aceasta boală, cade, fața lui e sau prea palidă, sau prea roșie, buzele îi sunt uscate, temperatura lui ajunge chiar la 40—43 grade, îi vine rău, își pierde cunoștința. Corpul nu poate emana, (da afară) căldura lui, și această căldură apasă asupra creierului. Prin căldura această îngrămădită poate proveni și moartea. Pe cel lovit de insolație trebuie să-l ducem într'un loc răcoros, umbrit, să-i aplicăm comprese reci pe cap și piept și să-i dăm să bea apă rece. Dacă fața lui nu-i roșie, ci albă, trebuie să-i facem respirație artificială, și să-i frecăm fruntea și fața cu spirit.

ZUGRĂVIRI DESPRE ÎMPĂRĂȚIE

„Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură ci îndreptățire și pace și bucurie în spirit sfânt“ — Romani 14:17

SĂ NE ADUCEM aminte că parabolele Mântuitorului despre împărăția cerească să referă la clasa, pe care o chiamă din mijlocul oamenilor ca să steie alături de El în Împărăția mijlocitoare, ce o va începe în curând. Să ținem seamă însă că uneori se vorbește de clasa aceasta ca cuprinzând, în mod nominal, nu numai pe clasa sfântă, a grâului, ci într'o anumită măsură și neghina. Aceste diferite icoane și zugrăviri parabolice reprezintă același subiect din diferite puncte de vedere, întocmai după cum fotografăm o clădire dinspre nord, sud, est și vest, interiorul și exteriorul ei.

ASEMENEA A UNEI GRĂUNTE DE MUȘTAR

Precum o sămânță de muștar este foarte mică și totuși produce o tufă mare, așa că pasările ceriului își pot face cuiburile în crengile ei, tot așa aceasta arată cum Evanghelia Împărăției dintr'un început foarte mic va ajunge la o mărime mare. Forma ei nu va fi mare față de copaci sau arbori, ci mare față de tufe și plante. Astfel vestea lui Christos primită la început numai de cei săraci și puțini din Izrael, a crescut în sfârșit la mărime și dimensiuni așa de mari, că paserile s'au putut aduna în crengile ei și să cânte în voie bună. Dar să nu uităm, că pasările, după o interpretare a Domnului într'o parabolă anterioară, reprezintă pe servitorii celui Rău.

Prin urmare învățătura ce o avem din această parabolă ne face să înțelegem că biserica lui Christos, odinioară a fost atât de neînsemnată în lume, că era o rușine și o necinste de a aparține ei, dar că în fine ea deveni de mare cinste și foarte onorată, iar servii Dușmanului (Diavolul) stăteau cu plăcere la umbra ei. Această desvoltare Scripturile o numesc Babilon, declarând că, ea și întreagă, așa zisa biserică a lui Christos, împreună cu ramurile ei denomi-naționale, este babilonică. Ascultați cuvintele Domnului: „Și se făcu loc de locuit al demonilor și închisoare a oricărui spirit necurat și închisoare a ori-cărei păsărele necurate și urâte“. (Apocalipsul 18:2) Sensul acestor cuvinte este că biserica a desvoltat o înfățișare exterioară mare, care nu este în favorul și spre mărirea ei ci dimpotrivă. Totuși, nominal ea este biserica lui Christos. De și spiritul său a fost poate rău tălmăcit și rău înțeles și a putut să se desvolte înături greșite, în sfârșit marele Cap al Bisericii va stabili ordine în acest haos și confuziune, adunând la sine pe cei adevărați din ea. Iar în ce privește „Muștarul“ ca atare, el va fi smuls din rădăcini și aruncat în foc spre nimicire. Ioan botezătorul asemenea sistemele vechi ale bisericii jidovești cu un pom, iar venirea Domnului atuncea o asemenea cu stăpânul unei gră-

dini care vine să cerceteze fructele în pomii săi. Luându-se în considerare munca depusă pentru desvoltarea pomilor, spațiul pe care-l ocupă etc., un pom sau pomii cari nu aduc fruct, nu sunt vrednici decât de a fi tăiați și mistuiți prin foc. De aceea, Ioan declara: „Acum securea stă la rădăcina pomilor; deci orice pom ce nu face rod, să taie și în foc se aruncă“. — Matei 3:10.

Sistemele jidovești au fost distruse. Focul armatelor Romane le-a redus la cenușă. Tot asemenea neașteptata creștere pe dinafară a Muștarului, în care nu se găsește rod decât cuiburile păsărilor celui Rău, nu este privită cu ochi buni de Domnul. Tocmai acum securea stă la rădăcina Muștarului pentru al distruge și împreună cu el cuiburile servitorilor celui Rău. Marile sisteme religioase creștine au într'însele foarte puțini creștini adevărați, pe când o mulțime mare de cei neadevărați mișună în ele.

„ALUATUL ASCUNS ÎN FĂINĂ“

Parabola despre „Aluat“ (Matei 13:33) ilustrează procesul prin care, după cum s'a spus, Biserica va ajunge într'o stare rea. Precum o femeie ia făina pentru pâine și pune în ea drojdie, iar ca rezultat întreg aluatul se acrește, tot așa și cu Biserica lui Christos; întreaga provizie de hrană deveni dospită și stricată. Fiecare parte a ei deveni atinsă mai mult sau mai puțin de drojdia sau învățătura falsă până ce întreaga massă fu stricată. Astfel, astăzi aproape toate învățăturile lăsate de Isus și apostolii săi au fost mai mult sau mai puțin întortocheate, modificate, de greșelile strecurate în cursul vârstelor întunecoase.

„COMOARA ASCUNSĂ ÎN CÂMP“

Dorința de a ajunge conmoștenitori cu Christos în Împărăția Mesianică, este descrisă în parabola despre „comoara ascunsă în câmp“. (Matei 13:44) Cel ce a găsit-o dându-și seama de valoarea ei, a dorit să o aibă pentru sine și a avut așa de mare încredere în ea, că a vândut toată averea sa pentru a putea cumpăra acest câmp sau țarină, despre care credea că conține această comoară prețioasă. Numai aceia care vor prețui vestea Evangheliei vor obține promisiunile ei mărețe. Dacă iubim viața actuală cu bunurile și aspirațiunile ei, speranțele și ambițiile ei, atunci noi ne vom întinde după acestea, dar dacă în mod inteligent vom asculta și prin credință vom îmbrățișa oferta fără preț a Evangheliei din veacul acesta de a fi părtași cu Christos în Împărăția sa de o mie de ani, atunci în proporție cu credința și aprecierea noastră va fi și zelul nostru întru jertfirea celor pământești pentru a obține această mare răsplată. Oricine crede în vestea Împărăției va găsi în

credința sa o putere inspiratoare, într'adevăr o putere inspiratoare necesară, pentru ajungerea la aceasta înaltă răsplată, deoarece ajungerea ei îl va costa tot ce el are pământesc; iar numai dacă are credință întru ajungerea premiului, va putea el să jertfească tot ce are pentru el.

Țarina este a lui Dumnezeu. El a ascuns comoara în ea. El o oferă spre vânzare oricui care e în stare să plătească prețul. Cumpărătorul este Domnul și aceia, care primesc invitația de a fi soții lui în a jertfi interesele lor pământești ca să poată fi părtași împreună cu Dânsul în gloria cerească — la opera Vârstei viitoare, pentru a dezgropa întreg acest tezaur sau comoară în fericirea întregului neam omenesc — comoara.

MĂRGĂRITARUL DE MARE PREȚ

(MATEI 13: 45)

Mărgăritarele erau cu mult mai căutate în timpurile vechi decât acuma. Cumpărătorii de mărgăritare făceau negoț cu aceste pietre scumpe, ducându-le pe piață unde erau foarte prețuite și căutate. Parabola arată pe unul din acești neguțatori de mărgăritare, care a dat de cel mai frumos mărgăritar ce a văzut vre-odată. El l-a prețuit așa de mult, că a dorit cu plăcere să vândă sau să schimbe pe toate celelalte mărgăritare ale sale și averea sa ca să poată deveni proprietarul aceluia mărgăritar.

Această parabolă arată oferta Evangheliei a unei împărțări cu Christos la Împărăția sa, ca fiind mai presus de toate celelalte atracții lumești. Cinstea în lume, numele și renumele, starea și bogăția, desigur sunt lucruri de dorit; după cum spun Scripturile: „un nume bun este mai de dorit decât bogăția“; dar când ochii noștri văd „mărgăritarul de mare preț“, oferta Împărăției de a fi moștenitori împreună cu Domnul Isus la aceasta glorie cerească și la cooperarea alături de Dânsul la opera de fericire a tuturor neamurilor de pe pământ, noi ne dăm seama, că aceasta este ceva de mare preț, mai scump decât toate celelalte onoruri, demnități și plăceri lumești.

Acei ce sunt vrednici să cumpere acest

mărgăritar, vor schimba pentru el cu plăcere toate lucrurile pământești, chiar numele lor bun, și aceasta va fi de trebuință dupăcum ne-a spus Domnul încă înainte, zicând: „Și vor zice împotriva voastră orice rău mințind, pentru mine; bucurați-vă și vă veseliți că plata voastră multă este în ceruri; căci așa goniră și pe profeții cei mai înainte de voi“. (Mat. 5:11, 12) Acel ce nu este în stare să câștige Împărăția cu acest preț, nu este vrednic de ea. Apostolul a zis: „Prin multe suferințe trebuie ca să intrăm noi în Împărăție“ (Fapte 14:22); și numai aceia, cari îndură de bună voie suferințe pentru cauza dreptății, urmând chemarea cerească, vor birui.

NĂVODUL CARE A ADUNAT DE TOT FELUL

(MATEI 13: 47)

O altă parabolă despre Împărăție arată vorbirea despre „năvod.“ S'a dorit numai o specie de pești, dar năvodul adună de tot felul. Nu tot felul va moșteni Împărăția ca moștenitori împreună cu Isus Christos, deacea finea acestei Vârste va fi o epocă de cernire, de separare, precum se arată în parabolă. Peștii buni vor fi adunați în vase, ceilalți vor fi aruncați înapoi în mare ca nepotriviți pentru Împărăție, dar nu deacea nefolositori pentru alt scop. În timpul Împărăției mediatoriale a lui Christos această clasă nepotrivită pentru Împărăție va fi folosită binecuvântată și, dacă va fi posibil, făcută foloșitoare și potrivită pentru viața vecinică.

Aici, ca și în parabola despre grâu și neghină, cuptorul de foc, plângerea și scrășnirea dinților, în legătură cu aceasta, simbolizează marea perioadă de tulburări cu care se va sfârși această vârstă, făcând loc Împărăției mediatoriale, Împărăției, pentru venirea căreia pe pământ, Biserica s'a rugat necontenit timp de nouăsprezece veacuri: „Vie împărăția Ta, facă-se voia Ta pe pământ precum în cer“. Ce Împărăție minunată va fi aceasta! Va fi o Împărăție încredințată unei Turme Mici — „Nu te teme, mică turmă căci Tatăl a binevoit ca să-ți dea Împărăția“ — și ea va fi pe deplin împuternicită de a stabili între oameni stăpânirea cerească.

TRIOLETE

I.

În sufletu-mi adesea cântă,
Un tainic trubadur din liră
În clipele de pace sfântă,
În sufletu-mi adesea cântă.

Durerile mi se 'nmormântă.
În note dulci ce se deșiră
Că 'n sufletu-mi adesea cântă,
Un tainic trubadur din liră...

II.

O oază scumpă voi sunteți
O, visuri dulci din gând senin
Atâtor inimi de poeți
O oază scumpă voi sunteți.

În greu pustiin al unei vieți
La sânul vostru — adesea vin,
O oază scumpă voi sunteți,
O, visuri dulci din gând senin!

ST. V. IONESCU

Urme străvechi de limbă românească

VOR fi multe chestiunile, cari privesc începuturile neamului românesc și nu sunt încă cu desăvârșire limpezi, dar un lucru este peste orice îndoială și a ajuns azi fără de discuție. Este chestiunea de descendență a limbei noastre.

Toți învățații — atât cei preocupați pentru noi, cât și cei preocupați contra noastră, precum și cei cu totul nepreocupați — sunt de aceeaș părere, susținând, că limba românească este o limbă romanică, înrudită cu limbile neolatine și ea și acestea: *de obârșie latină*.

Dela limba veche latină, vorbită odinioară de acel popor de glorie și de putere, care au fost Romanii, derivă limba românească, și anume: nu dela limba lor literară (clasică) păstrată în opurile autorilor, ci dela limba poporană latină, limba vie a străzii și a satelor (*sermo rusticus*).

Nu intrăm aici în țărnul cercetărilor lexicologice, etimologice și semasiologice, prin cari se dovedește acest lucru, ci primim faptul, ca fiind constatat și recunoscut de toți cei chemați.

Dar socotesc că este de interes să însemnăm aci o parte din acele cuvinte străbune, cari s'au păstrat până azi atât din vechiul dialect latin poporan, din care s'a născut limba românească, cât și din limba primitivă românească.

Nu e vorba aici de reconstruirea de cuvinte scoase din dicționarul nostru de astăzi, — ci de cuvinte străbune, genuine, păstrate nu prin continuitatea graiului, ci săpate fiind în piatră sau scrise fiind în carte încă în acele vremuri străvechi.

*

Se știe, că la anul 107 după Hristos, împăratul Traian cucerește Dacia și o schimbă în provincie romană.

Sub sceul acvilei romane Dacia se împopulează din nou. Coloniștii veniți „ex toto orbe Romano“ (din tot largul împărăției romane) se așază aci.

Erau oameni din țări deosebite, cu limbi deosebite, între cari legătura o susținea graiul latin vulgar, pe care în scurt timp au trebuit să-l însușească cu toții.

Cum era acest grai latin poporan din Dacia? Ce urme ni-s'au păstrat din el?

Au aceste urme păstrate vr'o asemănare cu limba noastră românească?

Vom răspunde în cele următoare la întrebări.

*

La Roșia (lângă Abrud) în vechile băi de aur ale romanilor, „Cetatea“, cum le zice azi poporul, s'au găsit încă în secolul trecut 6 table cerate (table unse cu ceară, pe care se scria sgârâindu-se literile cu un betigaș) de pe vremea Romanilor. Tablele erau scrise pe la mijlocul secolului al II-lea după Hristos și cuprind contracte diverse făcute între băieși.

Pe unul dintre aceste contracte, scris în anul 160 după Hristos, s'a iscălit ca martor un Grec. Acesta s'a iscălit latinește. Dar — se vede — că nu cunoștea limba latină literară; a scris deci în graiul latin poporan al băieșilor, pe care îl învățase în urma nevoilor zilnice. Astfel vorba; „am iscălit eu“, ceeace în latineasca de carte se zice: *signavi*, el o scrie pe tabla cerată așa: *segnai*.

Iată dar un cuvânt străvechi din graiul latin-poporan din Dacia: *segnai* în loc de *signavi*. Cine nu observă asemănarea între cuvântul românesc „a semna“ (derivatul lui „signare“ latinesc) și în deosebi între forma românească a perfectului simplu: „eu semnai“ și între aceeaș formă latină-poporană: „*segnai*“? Numai „g“ nu trecuse în „m“, — încolo cuvânt și formă sunt identice.

Printre cele vre-o 1300 de inscripțiuni de pe pietri, păstrate până azi în Dacia-romană, se găsece ici-colo prizărite câteva cuvinte, a căror origine latină-poporală este evidentă. Și, ceeace-i interesant, toate aceste cuvinte prezintă asemănări frapante cu limba românească de azi.

Astfel avem următoarele cuvinte și forme latine-poporane din Dacia:

„*remasisse*“ în loc de „*mansisse* (remansisse)“ a limbei latine literare; — și Românii de azi zic „*remăsese*“ și nu *remânsese*“;

pe o statua a lui Amor s'a găsit inscripția! „Primavera“, un cuvânt neuzitat în limba latină literară, care exprimă această noțiune cu „*ver*“; că „primavera“ de pe piatra din secolul al II-lea este identic cu cuvântul nostru de acelaș înțeles, nu mai trebuie să dovedim;

un slav (Satrius Felix) pierzându-și stăpânii (pe domnul și doamna sa) le-a pus o piatră comemorativă și neștiind, bietul, graiul de carte al Romanilor, — a săpat în piatră dedicația sa simplă în graiul latin vulgar scriind: „*Domno et Domnae*“ adecă: „Doamnei și Doamnei (sale) în loc de „*Domino et Dominae*“, cum s'ar fi zis în latinească literară. Asemănarea cu limba noastră este iarăși evidentă. Și noi zicem: *domn* și nu *domin*, *doamnă* și nu *doamină*.

Cetitorul, care a urmărit cu oarecare atenție expunerile de mai sus, — a trebuit să observe, că în cele de până aci nu ni-a fost vorba de cele mai vechi cuvinte „românești“, ci de cuvinte din dialectul poporal „latin“ vorbit în Dacia pe timpul provinciei romane (secol II și III d. Hr.)

Cele mai vechi cuvinte, cari ne prezintă caracterul specific „românesc“, așa dar primele fosile de grai „românesc“, simt din secolul VI după Hristos și anume nu din Dacia, ci din *Moesia* (Bulgaria de azi).

Aceste cuvinte străvechi românești sau păstrat în cărțile cronicarilor bizantini.

Cele dintăiu urme le găsim la cronicarul bizantin: *Procopiu*, contimporanul împăratului Justinian (527—565).

Procopiu vorbind despre fortărețele (castele, cetăți) refăcute sau renovate de împăratul Justinian pe ambele părți ale Dunării de jos, ne dă o listă întregă a acelor fortărețe împreună cu numele lor.

Intre numirile acestea sunt foarte multe, în care cu toată poezia lor pe grece, recunoaștem numirile originale românești, date lor de populația românească a acelor ținuturi. Aceste nu mai sunt forme și cuvinte de caracter curat latin-vulgar, ci au caracter hotărît românesc.

Reproducem aici o samă din aceste numiri de castele: din secolul VI și indicăm în paranteze forma propabilă a cuvântului românesc, după care le-a transcris cronicarul în grafia grecească lipsită de semnele grafice necesare pentru unele sunete specifice ale limbei românești.

Iată-le:

Berzana (Bârsana), *Kobenkiles* (Cobencile), *Labutza* (Lăbuță), *Tredetilius*, (Tredeți-tiliu = Treizecitrei), *Skepte kasas* (șapte case), *Argentares* (Argintari), *Lupofantana* (Lupu-Fântână), *Tzerizenutzas* (Târțanuța), *Stronges* (Strungă), *Gemelonumte* (Gemelo-numte), *Mavrovale* (Mavrovale), *Lutzulo* (Luțulu) etc.

La anul 580 alți doi cronicari bizantini: *Theophanes* și *Theophilaktus* *Simokatta* povestind un epizod din războiul Bizantinilor contra Avarilor (deceniul VIII-lea al secolului VI.) ni-au păstrat din întâmplare alte trei cuvinte românești.

nești. Iată epizodul povestit de cei doi cronicari. Un chagan de-al Avarilor năvălise în Moesia (Bulgaria de azi) și devastă țara, Bizantinii trimis o oștire cu 2 comandanți în contra lor. Oștirile romane (bizantine) erau în marș și urcau un deal. Unui soldat, care mergea pe jos lângă catărul său, i-a căzut sarcina, fără ca să bage de seamă. Atunci un alt soldat, ce venia în urmă, îi strigă — în limba aceluși ținut, adaugă Theophilact: — „*retorna, retorna, fratre*“. Theophanes citează cuvintele soldatului astfel: „*torna, torna fratre!*“ Auzind soldații de dinainte acest strigăt, au crezut, că li-s'a comandat să se retragă și astfel oastea s'a retras.

Asupra caracterului românesc al acestor cuvinte rostite în „*limba ținutului*“ aceluia, nu mai încapă nici o îndoială.

Spre încheiere mai amintim un cuvânt românesc păstrat la cronicarul bizantin Kedrenos (secol XI), care povestind despre un război al Bizantinilor împotriva Românilor și Bulgarilor, spune, că în una din lupte punându-se însuși împăratul în fruntea ostașilor săi, și recunoscându-l dușmanii (în cazul dat: evident Români), aceștia au strigat: „*Vezeite* (vezite) o, *tzasar!*“ (Vedeți chesarul!)

„*Vezeite*“ „*vezite*“ este cuvântul românesc: *vedeți!*

*

Și să nu ne fie scump graiul nostru strămoșesc cu falnicul său trecut aproape bimilenar?

V. Onițiu

Neglijarea Bibliei

NICI O ȚARĂ sau popor ce se pretinde civilizată nu este mai indiferent, mai nepăsător față de Biblie și influențele ei binefăcătoare pentru popor, ca și poporul nostru. Fie că acest fapt se datorește acelor cari erau, prin misiunea lor specială, chemați să încurajeze studiul Bibliei sau nu, nu ne vom opri aici să discutăm, deși o asemenea discuție nu ar fi fără profit. În treacăt fie zis, presa noastră poartă o mare răspundere pentru aceasta, deoarece rolul ei este să năvălească în toate problemele vieții omului. Dacă este necesar, în interesul societății, să se preocupe de chestiunea sanitară și a igienei corpului omenească, cu cât mai mult este aceasta necesar în domeniul sufletului, că starea sanitară și igienă a lui să preocupe întreaga presă. Măsurul, care a început să putrezească din lăuntru, zadarnic îi tot ștergi partea dinafară, căci el continuă să putrezească și te trezești că coaja-i rumenă și roșie putrezește și ea. Ea n'are nici o putere să reziste. Așa este și omul; și așa este și societatea omenească. Presa din străinătate, și mai ales presa engleză și americană, pe lângă o presă propriu zisă religioasă, care în mărimă și diversitate egalizează — dacă nu în-

trece — presa noastră seculară, luată la un loc, se ocupă pe larg de chestiunea sufletească a poporului. Unele din cele mai mari ziare ale Occidentului poartă rubrici speciale pentru tratarea chestiunilor religioase și biblice. Tot ce este de interes public și ce ar contribui la înălțarea lui sufletească, își află loc în aceste rubrici, cari de multeori cuprind pagini întregi, indiferent din ce lature vin ele.

Pastorul Russell a fost cel mai cetit scriitor în presă asupra chestiunilor biblice. La un timp dat — între anii 1911 și 1916 — articolele sale asupra Bibliei erau publicate săptămânal de 4000 ziare, în Statele-Unite, Canada și Anglia. Binele rezultat din aceasta nici nu se poate compara. Se înțelege, acolo discuția nu se duce pe linia, că anume care este întâia biserică și care a doua, și cari confesiuni trebuie recunoscute de stat și cari au să fie oprite; fiindcă ștutul este egal și indiferent față de toate.

Ce deosebire la noi! Poți să răsfoești întreaga presă înapoi până la începutul ei, și în afară de Paști și Crăciun presa este mută.

„Epoca de Aur“ socotește ca o datorință a ei să se ocupe în mod regulat și deosebit de ches-

tiunea aceasta. Și în vreme ce ea nu ajută la clădirea și menținerea nici unui sistem sau secte confesionale, lăsând aceasta în seama celor interesați în ele, noi ne nizuim și ne vom nizu să încurajăm studiul Bibliei, pentru a stabili credința oamenilor în Dumnezeu și bunătatea Sa, făgăduințele și proviziunile Sale pentru om, cari se vor realiza la timpul Său. În scopul acesta „Epoca de Aur” menține o rubrică religioasă în care poporul de rând să-și poată procura în casa lor cu puțină cheltuială și muncă un curs sistematic de studiu în Biblie. În această rubrică se vor găsi discuții asupra chestiunilor biblice și explicări ale pasagiilor din Scriptură de cel mai profund interes pentru toți studenții, fără deosebire de credință și denotație. Nu este scopul nici dorința noastră de a sili pe cineva să-și însușească aceste lucruri. Scopul nostru ce-l urmărim aici este numai de ordin educativ.

Nici o națiune și nici un popor nu poate cere ca să se neglijeze studiul Bibliei. Se va admite totuși, că zguduirile secolului al douăzecelea, au împiedecat în mare parte studiul Bibliei. Oamenii simt deja urmările acestui fapt. Noi sperăm să-i îndreptăm iarăși de a examina cu liniște și judecată marile adevăruri ce sunt cuprinse în Biblie.

Biblia este facla civilizației și libertății. Influența ei bună pentru societate a fost recunoscută de către cei mai mari oameni de stat ai tuturor timpurilor. Afară de aceea, că este o capodoperă de literatură, știință și poezie, ea cuprinde și o mărturisire a planului lui Dumnezeu cu privire la neamul omenesc. În trecut n'a fost posibil să fie înțeleasă pentru că n'a fost sosit timpul lui Dumnezeu ca să fie înțeleasă. Biblia însăși ne asigură că va veni un timp când oamenii vor înțelege și vor aprecia învățăturile ei. Scripturile sunt într'adevăr istoria lumii scrisă înainte. Orice om cu minte va admite atâta, că nici un om n'ar fi putut prezice cu secole înainte ceea ce se întâmplă în zilele noastre. Scripturile ne mărturisesc că oamenii sfinți din vechime au scris Biblia ca și cum mintea lor ar fi fost condusă de o influență nevăzută și putere a lui Dumnezeu. Potrivit acestor cuvinte, Dumnezeu l-a îndemnat pe profetul Său Daniil să descrie pe scurt istoria lumii din timpul lui Nebucodonozor până în zilele noastre. Deși Daniil a văzut icoana înaintea minții sale cu privire la cele ce se vor petrece, totuși el nu le-a putut înțelege rostul și ne spune aceasta, zicând: „Eu am auzit dar n'am înțeles, atunci am zis: o Doamne, care va fi sfârșitul acestor lucruri? Iar El zisu-mi-a: Du-te, Daniile, căci cuvintele sunt ascunse și sigilate până la timpul sfârșitului. Mulți se vor curăți, se vor albi și se vor lămuri, dar cei nelegiuți vor nelegiui, și nimenea dintre nelegiuți nu va înțelege, ci înțelepții vor înțelege”. (Daniil 12:8—10) Cei

înțelepți amintiți aici nu sunt numai decât cei învățați în înțelesul înțelepciunii lumesti, ci aceia cari au dorință sinceră, de a cunoaște planul lui Dumnezeu cu privire la om. Scripturile vorbind despre aceasta spun: „Temerea de Domnul, este începutul înțelepciunii”. „Lăuntrul său deschide Dumnezeu celor ce se tem de Dânsul” — acelora cari îl reverează și studiază.

Biblia este o mare comoară de cunoștință și înțelepciune. Ea se crede a fi o revelație a lui Dumnezeu cu privire la om, origina sa, blestemul său și ceea ce-l va conduce în sfârșit la fericire, pace și bucurie. Ea este cea mai veche carte ce există. Ea a fost scrisă sub îngrijirea unei mâni nevăzute, și tot de aceea mână a fost păstrată ca prin minune. Ea a trecut prin furtunele veacurilor. Oamenii au încercat să o nimicască prin tot felul de mijloace. Ei au ascuns-o, au ars-o și au încercat să silească pe oameni să nu o studieze; ei au murit, iar această carte trăește și omenirea simte din ce în ce mai mult trebuința de a o înțelege. Dacă oamenii ar înțelege Scripturile și ar căuta din toată inima să trăiască conform învățăturilor lor, n'ar exista cearta care există între popoare și indivizi n'ar mai fi greve muncitorești, n'ar fi lupte crâncene între muncă și capital; oamenii n'ar trebui se suferă de pe urma speculanților; popoarele n'ar fi astăzi în nenorocire și în încurcăturile din care nu pot eși. Asemenea e adevărat, că Biblia cuprinde o mărturisire clară a soluției lui Dumnezeu pentru îndreptarea acestor rele.

Este foarte cu puțină că puțini își dau seama de faptul, că marile sisteme ale lumii de transport cu ajutorul vaporului, electricității, mașinelor de gaz, aparate de zburat și creșterea generală a cunoștinței de azi, au fost prezise cu secole înainte și că Dumnezeu a îndemnat pe profetul său Daniil ca să le scrie. În lumina evenimentelor de astăzi noi putem vedea că aceste au fost scrise pentru a atrage atenția studenților la faptul că am ajuns la punctul unde avem să vedem o mare schimbare în ordinea socială a lucrurilor. Daniil a spus precis că la timpul sfârșitului Scripturile se vor cerceta și se vor înțelege de către studentul înțelept în înțelesul înțelepciunii dumnezeiești. Atunci Dumnezeu l-a făcut să scrie ceea ce va fi o dovadă că a sosit timpul dorit de veacuri. „Și tu o Daniile, tănuiește cuvintele și sigilează cartea, până la timpul sfârșitului: atunci mulți vor alerga încoace și încolo și cunoștința se va înmulți”. (Daniil 12:4) „Timpul sfârșitului”, despre care se vorbește aici, în mod lămurit, nu înseamnă sfârșitul timpului, deoarece timpul nu se va sfârși niciodată; nici nu înseamnă sfârșitul pământului, sau nimicirea lui; ci înseamnă sfârșitul lumii, adică sfârșitul unei stări sociale de lucruri stabilite de mult — sfârșitul unei perioade de timp.

Prin urmare, marile descoperiri și înmulțirea cunoștinței pe toate liniile vieții din zilele noastre, desvoltarea ei la treapta cea mai înaltă, este una din cele mai puternice dovezi despre faptul că Scripturile sunt Cuvântul lui Dumnezeu, și o dovadă mai mult că noi am ajuns la sfârșitul ordinii vechi și începutul unei stări noi, deosebite și mai bune.

Și tocmai acesta este timpul în care, după propria lor mărturisire, Scripturile trebuie să fie înțelese. Acesta este timpul în care oamenii simt o trebuință mai mare de a le înțelege; iar suferințele și încercările, nenorocirile și tulburările cari au venit astăzi asupra oamenilor li vor cauza să-și îndrepteze atenția lor spre o cercetare a Scripturilor așa cum n'au făcut-o nici când înainte.

Că națiunile sunt în nenorocire și oamenii în încurcături, se vede clar la orice pas. Ceea ce oamenii într'adevăr doresc să știe e: cum să iasă din aceste încurcături. Dacă înțelepciunea dumnezeiască a știut înainte și a prezis încurcăturile actuale, atunci, putem aștepta cu toată încrederea să aflăm în Biblie un mijloc, un remediu prevăzut de Dumnezeu pentru mântuirea omului; și acesta-l găsim.

În cele ce vom desfășura mai departe în această rubrică, vom încerca să arătăm desvoltarea progresivă a planului lui Dumnezeu din timpul creațiunii pământului până în zilele noastre și punând profețiile alături de istorie lucrurile pe care le vedem petrecându-se zilnic vom încerca să arătăm dovada neștirbită că ne aflăm chiar la porțile Epocii de Aur.

Epoca de Aur a fost o mare dorință a oamenilor și popoarelor prin timp de multe secole. Dumnezeu a înființat o stăpânire de model la israeliteni și le-a dat o carte cu legi desevărsite. Dacă ar fi fost ei în stare să ție cu desăvârșire aceste legi atunci epoca de aur ar fi venit în zilele lor. Dumnezeu s'a purtat cu acest popor, dupăcum arată atât istoria sfântă cât și profană, prin un timp de 1800 ani, și apoi i-a părăsit din cauza necredinței lor. Totuși el s'a folosit de această experiență, pentru a da o lecție mare altor popoare și care lecție a fost de un mare folos Creștinilor în vârsta evanghelică, și care va fi de folos întregii lumi. Faptul că jidovii n'au fost în stare să ție Legea, a dovedit că omul, fără ajutorul lui Dumnezeu nu poate introduce pe pământ o Epocă de Aur și arată mai departe, că atunci, când omul va ajunge la extremitate, va fi ocaziunea lui Dumnezeu de a oferi tocmai aceea ce el doria, dar nu o putea realiza prin propriile sale puteri. Profeția dovedește că scurt timp după Epoca păgână Domnul va încheie cu oamenii un nou Legământ prin ajutorul sau intervenția marelui Messia și în felul acesta va aduce pe pământ o stare de lucruri desevărsită. Atunci nu va mai fi cu putință speculația. Nu vor mai fi împilate mase-

le de cătră clase. Oamenii vor cunoaște dreptatea și ea să se poată folosi de ea orice influențe rele vor fi restrânse. Ei vor fi învățați ce să mănânce și cum să mănânce, care este purtarea corectă și potrivită, cum să ție legea în mod desăvârșit; și acest ajutor mult dorit dat de către și prin Messia va deschide drumul pentru binecuvântările tuturor națiunilor și popoarelor de pe pământ, în armonie cu promisiunea făcută de Dumnezeu acum patru mii de ani.

În ce privește starea de lucruri care va domni sub conducătorul înțelept și desăvârșit și influențele binefăcătoare ale stăpânirii din timpul acela, profetul Domnului a scris: „Și domnia va fi pusă pe umerii lui (Messia); și numele său se va chema Minune Sfătuitor, Dumnezeu Puternic, Părinte etern, Prinț al Păcii; creșterea domniei lui și a păcei sale nu va avea sfârșit”. (Isaia 9 : 6, 7) Mai departe zice profetul cu privire la dreptatea domniei sale: „Și va judeca pre cei săraci cu dreptate, și va hotări drept pentru cei sărmani ai țării; va lovi pământul cu varga gurei sale, și cu suflarea buzelor sale va ucide pre cei nelegiuiți. Dreptatea va fi cingătoarea coapselor sale, și credincioșia cingătoarea șelelor sale. Atuncea va locui lupul la un loc cu melul, și leopardul se va odihni împreună cu edul; vițelul și puiul leului și vitele îngrășate vor fi la un loc, și un copil mic le va mâna. Vaca și ursoaica vor paște, împreună se vor odihni puii lor; Leul va mânca paiu, ca și bou; și pruncul sugător se va juca la gura bortei viperei, și în vizunia basiliscului va băga mâna sa copilul d'abia înțercat. Nu vor face nici un rău nici o derăpănare pe tot muntele meu cel sânt; căci plin va fi pământul de știința Domnului, precum apele acoper fundul mării”. — Isaia 11 : 4—9.

Unele dintre binefacerile cari le vor avea oamenii în timpul domniei lui Christos sunt descrise de profet în modul următor: „Atunci ochii orbilor se vor deschide, și urechile surzilor se vor destupa. Atunci ologul va sări ca cerbul, și limba mutului va cânta: căci în pustiiuri vor isbueni ape, și râuri în deșert. Și cei mântuiți a lui Iehova se vor înturna; vor veni cu cântare de bucurie în Sion, cu bucurie eternă pe capul lor; veselie și bucurie vor dobândi, iar păsul și suspinul vor fugi”. — Isaia 35 : 5, 6, 10.

Că aceste promisiuni făcute omenirei să fie înțelese mai clar și apreciate mai bine Epoca de Aur va, continua să atragă atenția cetitorilor prin articolele de sub această rubrică, cari vor arăta fazele succesive ale planului lui Dumnezeu dela creațiunea pământului până la culminarea glorioasă a binecuvântărilor din urmă pentru omenire, despre cari Dumnezeu ne asigură că vor satisface dorința tuturor neamurilor.

O G L I N D A L U M I I

CĂTĂ SARE E ÎN OCEANE

CU sarea care este dizolvată în actuala apă a globului, s'ar putea construi un continent cât Africa, a cărei suprafață se știe că atinge 30 milioane km. pătrați; deasemenea ar ajunge ca să se facă și tot relieful continentului African unde găsim munți până la 6 kilometri înălțime.

CELE 10 PORUNCI ALE LUI JEFFERSON

- 1) Ceea ce poți face azi nu lăsa pe mâine.
- 2) Nu încredința nici odată altuia ceea ce poți face tu însuți.
- 3) Nu dispune de acei bani ai tăi pe care nu i-ai primit încă.
- 4) Nu cumpăra lucruri fără folos, oricât de ieftine ar fi.
- 5) Mândria e mai rea decât foamea, frigul și setea.
- 6) Să nu ne pară rău nici odată că am mâncat mai puțin decât am putut mânca.
- 7) Nici o muncă nu e obositoare dacă o facem cu plăcere.
- 8) Să nu te întristezi de o nefericire care poate să nu se întâmple.
- 9) Privește toate lucrurile din partea lor cea bună.
- 10) Când te superi, numără până la 10, iar când te mâni foc, numără până la o sută.

FLOTA DE RACHIU

CITIM în ziarul America:

Dincolo de zona de trei mile, unde începe apa internațională, stau de luni de zile zeci de vapoare încărcate cu rachiu din Anglia, din Franța și din alte țări, dela cari se aprovizionează salupe, bărci și alte vase mici cu băuturi spirtoase, pe cari apoi le descarcă în modilic la țarmul american. Vapoarele acestea formează o întreagă flotă, pe care autoritățile de aci o numesc „flota rachiului” și care staționează acolo cu săptămânile până ce se golesc și până ce altele iau locul.

Fiind în zona neutră, guvernul american n'are ce să le facă. Autoritățile de prohibiție prind însă din când în când câte unul, din vasele cele mici, cari aduc rachiul la țarm.

OAMENI NOROCOȘI

DOUI locuitori din Sevilla, au cumpărat un bilet de loterie și au câștigat: 20.000 pesetas; încurajați au cumpărat alt bilet și au câștigat iar, de data asta 120.000 pesetas! Aceasta adeverește zicătoarea: decât un car de minte, mai bine un gram de noroc!

CU AEROPLANUL LA POLUL NORDIC

LOCOTENENTUL de Payer aviatorul francez care și-a anunțat intenția de a sbura la Polul Nord, după ce Amundsen a renunțat la acest proiect. În loc de a alege pământul american ca bază aeriană, aviatorul francez, care are de gând să plece vara viitoare, o va instala pe insula Dancilor, la Spitzberg, această regiune fiind de un acces mai ușor pentru transportarea materialului.

CEA MAI BUNĂ SOȚIE, DIN PUNCT DE VEDERE AL... BUCĂTĂRIEI

DESIGUR că o femeie decepționată a exclamat odată: „ca să ajung la inima unui bărbat, trebue să te adresezi stomacului său.” O fată foarte spirituală a isbutit să facă pe 12 bărbați însurați să mărturisească cum că în adevăr așa fuseseră cuceriti.

Trei din ei apreciau, mai presus de toate, punctualitatea mesei. Ca dejunul să fie mediocru, treacă meargă, dar ca să fie gata cu cinci minute, prea târziu, asta e de necreat.

Alți trei se pronunțară pentru belșugul de mâncări.

Al șaptelea, din potrivă, laudă invențiunile culinare ale nevestei.

Al optulea se declară mulțumit că n'are nevoie să laude mâncările soției, fiindcă și le laudă singură, servindu-i laudele odată cu mâncările.

Un artist era încântat de arta cu care nevasta transformă în mâncări delicioase carnea cea mai proastă.

Un intelectual își laudă soția, pentru motivul că, după ce prepară la bucătărie ca cea mai strașnică bucătăreasă, odată ce s'așează la masă devine femeia cea mai plăcută la vorbă, cea mai distinsă în atitudine, o adevărată femeie de lume.

AFORISME

UN ziar american a publicat aforismul următor:

Un rus, înseamnă geniu; doi ruși, dezordinea; trei ruși, scandalul.

Un german, înseamnă nulitatea; doi germani supunerea; trei germani, organizarea.

Un englez, înseamnă încăpățănarea; doi englezi, o societate; trei englezi o putere mondială. („Excelsior“).

O SOCIETATE VIENEZĂ PENTRU POPULARIZAREA ARTELOR

DIN inițiativa cunoscutului colecționar, farmacistul vienez Robert Raditz, s'a înființat la Viena „Societatea amatorilor de tablouri și miniaturi”, din care fac parte numeroși amatori de artă și colecționari.

Consilierul Iosef Stiller mare colecționar de artă, a pus o sală la dispoziția noii societăți.

La 5 Iunie s'a ținut o ședință a membrilor, pentru alcătuirea statutelor.

Societatea se compune din amatori de artă, savanți, colecționari, și are de scop să dea ocazie membrilor ei să-și desvolte cunoștințele în domeniul artelor frumoase prin intruniri, conferințe expoziții, publicațiuni, etc.

PICTORUL VAN DONGEN ÎNAINTEA INSTANTELOR CORECȚIONALE

CUNOScutul pictor parizian Van Dongen, a fost dat în judecată de nepotul și legatarul universal al decedatului pictor Adolf Monticelli, sub cuvânt că Van Dongen a insultat, atât memoria mortului, cât și familia sa, vorbind într'o conferință publică, despre sărăcia în care a trăit artistul. Van Dongen, susține că, a spune despre un om că e sărac, nu este o crimă; iar nepotul pictorului Monticelli susține că a vorbi despre un om că e sărac, în vreme ce el e bogat, constituie o crimă. Apărătorul lui Van Dongen, amintește judecării că și despre Corot s'a spus că a fost sărac, pe când el, în realitate a fost bogat și că nu s'a gândit nimeni să considere acest lucru o crimă. Judecata continuă.

CUTREMUR DE PĂMÂNT

ÎN regiunea Turbat-i-Hidari din Asia, șase comune au fost distruse de un puternic cutremur de pământ. Numărul victimelor trec de patru mii. Cutremurul a durat dela 11 ore noaptea de 25 spre 26 Mai.

EX-KAISERUL ȘI BIBLIA

EX-KAISERUL, care probabil că trece acum printr'o criză de misticism, și care de mult timp se ocupă cu studii biblice, a scris un tratat de introducere la biblie, pe care l-a și trimes sinodului bisericii evanghelice. Ex-kaiserul afirmând că creștinismul a fost corupt de hebrei [și de „Kaizeri“], deci, el își propune a purifica doctrina creștină.